

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

5 §:n (Johtaminen) momentin 5 yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 172 on todettu, että Lupa- ja valvontaviraston johtoryhmässä tulisi pääjohtajan lisäksi olla ainakin osastopäälliköt ja toimintayksiköiden johtajat. Tähän luetteloon johtoryhmän jäsenistä olisi syytä lisätä henkilöstön edustaja.

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

10 §:n 2 momentissa tulisi säätää, että yhteensovittamisryhmässä on edustettuna myös Lupa- ja valvontavirasto. Tämä olisi eduksi sille, että yhteistoimintaryhmä voi tehdä päätöksiä mahdollisimman hyvän tilannekuvan pohjalta. Tämä voitaisiin järjestää esimerkiksi pääjohtajan jäsenyydellä tai läsnä- ja puheoikeudelle kokouksissa.

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

13 §:ssä säädettäisiin varautumisen alueellisen yhteistyön järjestämisestä varautumisen yhteistyöalueilla. Järjestely vastaisi pitkälle nyt vallitsevaa tilannetta ja Lupa- ja valvontaviraston tehtävät aluehallintoviraston tehtäviä. Aluehallintouudistuksen aikataulu huomioiden tämä on perusteltua, mutta alueellisen varautumisen toteutusmallin muutostarpeet on otettava valmisteluun viivytyksettä, koska ehdotettu malli ei vastaa alueiden tarpeisiin esimerkiksi maakunnallisten yhteistyörakenteiden ylläpidon ja läsnäolon; tilannekuvan tuottamisen, ylläpidon ja toimittamisen, eikä elinkeinoelämän näkemysten huomioimisen osalta. Lisäksi nykyisen kaltaisen toimintamallin jatkaminen aiheuttaa päällekkäistä toimintaa Lupa- ja valvontaviraston ja muiden toimijoiden, kuten maakunnallisten valmiusfoorumien välillä.

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

1 § Elinvoimakeskuksen asemaan ja toiminta-ajatukseen esitetään lisättäväksi työelämän kehittäminen.

2§ Kohtaa 1) esitetään täydennettäväksi seuraavasti: alueellisen työllisyyden edistäminen, työvoiman osaaminen ja kansainvälistyminen sekä kulttuuri. Work in Finland –toimintojen kehittämisen yhteydessä elinvoimakeskukselle on valtakunnallisesti valmisteltu roolia asiakkaan kansainvälisen rekrytoinnin palvelupolun eri vaiheissa, mikä käsittää myös työvoiman kansainvälistymisen yritysten lisäksi.

2§ sisältää elinvoimakeskuksen erikseen säädetyjä tehtäviä tietyissä tehtäväryhmissä 1-7 sekä tehtäviä, jotka lakiesityksessä on kirjattu ns. lisäksi hoidettaviksi tehtäviksi kuten verkostotyö sekä työelämän laadun edistäminen. Työvoiman osaamisen ja kulttuuritehtävien osalta esitetään täsmennettäväksi lakiesityksen perusteluissa tarkemmin se, mihin erikseen säädettyihin säädöksiin/säännöksiin viitataan näiden tehtävien osalta. Mitkä ovat esimerkiksi elinvoimakeskuksen kulttuuritehtäviä ohjaavat erikseen säädetyt tehtävät? Tai työvoiman osaamisen tehtäviä ohjaavat taustasäädökset?

ELY-keskusten tulossuunnitteluohjeistuksessa on vuosien ajan ollut useita tulostavoitteita sisältäviä tehtäviä, joiden säädösperusteisuus on ollut epäselvä. Tällaisia tehtäviä ovat olleet mm. elinikäisen ohjauksen edistäminen, työelämän laatu, kulttuuritehtävät tai jatkuvan oppimisen edistäminen.

TE2024 -uudistuksen yhteydessä ELY-keskusten ao. tehtävät osittain täsmentyvät lainsäädännöllä vuoden 2025 ajaksi. Tulostavoitteiden ja lakisääteisten tehtävien yhdenmukaisuutta toivotaan myös elinvoimakeskuksiin ja esityksenä on, että vuosittain päivittyvän tulosohjauksen sijaan ko. tehtävistä säädettäisiin lailla.

ELY-keskuksen tehtäviin 2025 ajalle on sisällytetty alueellinen työllisyyden ja työelämän edistäminen. Elinvoimakeskusten tehtävänä puolestaan on työelämän laadun edistäminen. Esityksenä on, että elinvoimakeskus hoitaa laajemmin työelämän kehittämistä ottaen huomioon työelämän moninaiset muutokset.

ELY-keskuksen ja elinvoimakeskuksen alueellinen työllisyyden edistämisen tehtävä on pitkälti rajattu alueellisten yhteistyö- ja seurantakeskusteluiden järjestämiseen yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön, KEHA-keskuksen ja työllisyysalueiden kanssa. Tehtävä on suppea mm. aluekehityksen näkökulmasta. Elinvoimakeskusten alueellisen työllisyyden edistämisen tehtäviä tulisi laajentaa säädöksellä tai perusteluissa siten, että ne sisältävät valtion edustamisen erilaisissa yhteistyössä toteutettavissa alueellisissa työllisyyden edistämisen toimenpiteissä, kehittämistoimissa ja –suunnitelmissa sekä työryhmissä. Näitä ovat mm. erilaiset aluekehitysohjelmat toimeenpanoryhmineen, toimialasuunnitelmat, työllisyysalueiden ylläpitämät työryhmät ja monialainen verkostotyö.

Elinvoimakeskuksen tehtävänä on työllisyyden alueellinen edistäminen. Hallituksen esityksen mukaan alueellisen työllisyyden edistämisen tehtävässä elinvoimakeskukset toimisivat yhteistyössä alueellaan olevien työllisyysalueiden kanssa. Käytännön yhteistyön ja työllisyyspalvelujen kehittämisen välineenä olisivat alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut, joista elinvoimakeskuksilla olisi päävastuu.

ELY-keskuksen arvion mukaan kerran vuodessa järjestettävä keskustelu ei ole riittävä toimi edistämään työmarkkinoiden alueellista toimivuutta työvoimapalvelujen hajautuvassa järjestämiskäytännössä. Vuorovaikutuksen työllisyysalueiden kanssa tulee olla jatkuvaa ja elinvoimakeskuksella tulee olla keinoja työllisyysalueiden yhteistyön ja vertaiskehittämisen edistämiseen. Jotta elinvoimakeskukset pystyvät vastaamaan työllisyysalueiden tiedolliseen tukeen reaktiivisesti ja proaktiivisesti pitkin vuotta esim. toimintaympäristön muuttuessa (toimialojen työllisyystilanteet, osaamisen analysointi ja ennakointi alueellisesti tms.), tarvitsevat elinvoimakeskukset työvoimapalvelun pseudonyymia raakadataa alueensa asiakkaista ja palvelujen käytöstä.

Elinkeinoelämän, työllisyysalueiden ja muiden sidosryhmien tietotarpeet ovat äkillisiä, ennakoimattomia ja moninaisia. Niihin tarvitaan vastauksia alueilta nopeasti ja joustavasti, minkä juuri raakadatan saatavuus mahdollistaa. KEHA-keskuksen jatkossa tuottamat valtakunnalliset tietotuotteet eivät yksistään riitä vastaamaan alueellisiin tarpeisiin.

Lisäksi tulevien elinvoimakeskusten muissa lakisäateisissä tehtävissä, kuten yrittäjyyden edistämässä sekä maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämässä ja seurannassa tarvitaan tietoa työnhakijoista ja työvoimapalveluista.

ELY-keskus esittää, että lakia työvoimapalvelujen järjestämisestä muutettaisiin niin, että elinvoimakeskusten tiedonsaantioikeuksia täsmennettäisiin valtakunnalliseen tietovarantoon pääsyn osalta sekä laajennettaisiin pseudonymisoidun raakadatan osalta.

Täsmennetään lain 2 § Elinvoimakeskusten tehtäväryhmät ja tehtävät momenttia 7 välittävän viranomaisen tehtävillä. Edellä mainittu 7 momentti kuuluisi seuraavasti: 7) eräät tässä momentissa tarkoitettuihin tehtäväryhmiin liittyvät Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän viranomaisen toimeenpanotehtävät sekä 2 kohdassa mainittuihin eräisiin tehtäväryhmiin liittyvät Euroopan maatalouden tukirahaston ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston tukien toimeenpanotehtävät sekä delegoidut maksajavirastotehtävät.

3 §:n 4 momentissa säädettäisiin, että elinvoimakeskuksen tiettyjen valvontatehtävien hoitaminen on järjestettävä siten, että asioiden käsittelyn puolueettomuus varmistetaan. Lupa- ja valvontavirastoa koskevassa laissa vastaavissa yhteyksissä eli 4 §:n 3 ja 4 momentissa on käytetty käsitteitä riippumattomuus ja puolueettomuus. Yhdenmukaisuuden vuoksi myös elinvoimakeskusta koskevassa laissa tulisi mainita puolueettomuuden lisäksi riippumattomuus, vaikka käsitteet ovat lähes synonyymeja.

2§:n 2 momentissa määriteltäisiin elinvoimakeskuksille lisäksi tiettyjä tehtäviä, joista ei ole säädetty erikseen. Esitetään lisättäväksi kohta 4) edistävät varautumista alueellaan sille säädettyillä tehtäväaloilla.

3§ ja 6§ sekä säännöskohtaiset perustelut. Nykyisten ELY-keskusten hoitamat alueidenkäyttöön liittyvät tehtävät jakautuvat aluehallintolakiehdotusten mukaan jatkossa sekä elinvoimakeskuksiin että lupa- ja valvontavirastoon. Lakiehdotusten mukaan elinvoimakeskuksen tehtäviin on jäämässä alueidenkäytön osalta ainoastaan edistämistehtävä. Tehtävänjakoon liittyy keskeisesti myös alueidenkäyttölaki, joka on parhaillaan laadittavana. Liikenneasioihin liittyen tulee huomata seuraavaa:

Lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä (LjMt) mukaan ELY-keskukset vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. ELY-keskusten Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen (ELY-L) tehtäviä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain mukaan ovat liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, maanteiden pito sekä julkisen liikenteen järjestäminen. Elinvoimakeskuksista annetun lakiehdotuksen mukaan liikenteen tehtävät säilyvät nykyisellään lukuun ottamatta julkisen liikenteen järjestämistehtäviä.

Tällä hetkellä maanteiden ja tienpidon osalta ELY-L:n toimiminen lausunnonantajana alueidenkäytön suunnittelussa perustuu LjMt-lakiin. Maantieverkon ulkopuolella liikennejärjestelmään liittyen ELY-L:llä on mahdollisuus ohjata alueidenkäytön suunnittelua, esimerkiksi kestävien kulkutapojen edistämisen osalta tai liikennejärjestelmän kokonaistoimivuuden osalta, perustuen vielä voimassa olevaan maankäyttö- ja rakennuslakiin, joka nyt korvautuu alueidenkäyttölainlailla.

Keskeisiä tarkasteltavia liikennekysymyksiä alueidenkäytön suunnittelussa ovat liikenneturvallisuus, liikenteen toimivuus eri tienkäyttäjryhmien kannalta sekä muutokset autoliikenteen suoritteessa ja elinympäristön laadussa. Osallistamalla alueidenkäytön suunnitteluun mahdollistetaan maantieliikenteen nykyiset ja tulevaisuuden tilantarpeet ja otetaan kantaa alueidenkäytön kehittämiseen muun muassa tieverkon toimivuuden ja turvallisuuden näkökulmista. Alueidenkäytön suunnittelussa esitetään myös maantieverkon toiminnallinen ja hallinnollinen luokitus. Liikenteeseen liittyvien valtakunnallisten, seudullisten ja paikallisten strategioiden ja ohjelmien huomioon ottaminen on myös mahdollista alueidenkäytön suunnitteluun osallistamalla. Osallistuminen tarkoittaa neuvotteluihin osallistumista, lausuntojen antamista ja tarvittaessa myös muutoksenhakemista kuntien päätöksiin, jossa ELY-L toimii itsenäisesti toimialaansa liittyvissä asioissa. Tiivistäen ELY-liikenteen päätehtävänä alueidenkäytön suunnitteluun osallistamalla on huolehtia, että alueidenkäyttöhankkeissa huomioidaan tienpidon tarpeet maanteiden osalta, mutta huolehtia myös siitä, että koko liikennejärjestelmä toimisi asianmukaisesti.

Koska liikenteen järjestämiseen liittyvät tehtävät ovat valtion aluehallinnon uudistuksen myötä siirtymässä elinvoimakeskuksiin, muutos tulee huomioida alueidenkäyttölain uudistustyössä elinvoimakeskusten tehtäviä määriteltäessä ja tarvittaessa selkeyttää alueidenkäytön tehtäviä myös lakiin elinvoimakeskuksista ja lupa- ja valvontavirastosta. On hyvä varmistua siitä, että jatkossakin sille virastolle, jolla on tarvittava substanssiosaaminen ja resurssit alueidenkäytön suunnittelun ohjaamiseen liikenteen järjestämisen osalta, on myös laissa selkeästi osoitettu tehtävä alueidenkäytön suunnittelua ohjaavana tahona. Elinvoimakeskuksen yhtenä tehtävänä on liikennejärjestelmän toimivuus ja tältä osin sillä tulisi olla selkeä toimivalta alueiden käytön suunnittelussa. Selkeys on tärkeää myös kunnille ja maakuntaliitoille, jotka omalla alueellaan vastaavat alueiden käytön suunnittelusta.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttine tästä pykälästä

6-7§ Tulosohjauksen ja toimialaohjauksen keskinäistä suhdetta ei ole tässä (eikä valtioneuvoston asetuksessa) määritelty. Tilanne on ollut nykyisten ELY-keskusten kohdalla samanlainen ja aiheuttanut aika ajoin haasteita tulossuunnitteluun. Suhde olisi tässä hyvä määritellä.

8 §:n 2 momentissa tulisi säätää, että yhteensovittamisryhmässä on edustettuna myös elinvoimakeskukset. Tämä on välttämätöntä, jotta yhteistoimintaryhmä voi tehdä päätöksiä mahdollisimman hyvän tilannekuvan pohjalta. Vastaava edustus on tällä hetkellä myös ELY-keskusten johtoryhmässä. Käytännössä elinvoimakeskusten edustaja yhteensovittamisryhmässä voisi olla esimerkiksi elinvoimakeskusten ylijohtajien kulloinenkin puheenjohtaja, mutta asiasta säätäminen tällä tarkkuudella ei ole tarpeen. Tämä lisäys perusteluineen tulisi kirjata myös 8 §:n 2 momentin yksityiskohtaisiin perusteluihin, jotka ovat sivun 212 kuudennessa kappaleessa.

9 §:n (Elinvoimakeskusten johtaminen) momentin 4 yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 214 on todettu, että elinvoimakeskusten johtoryhmän jäsenenä tulisi ylijohtajan lisäksi olla ainakin osastopäälliköt. Tähän luetteloon johtoryhmän jäsenistä olisi syytä lisätä henkilöstön edustaja.

11 §:n (Elinvoimakeskusten toimivalta) säädettäisiin, että mahdollinen osaston työjärjestys käsitellään elinvoimakeskusten johtoryhmässä. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi lisäksi syytä todeta, että osaston työjärjestys ei saa olla ristiriidassa elinvoimakeskusten työjärjestyksen kanssa.

12 § Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus korostaa ilmastolain mukaisten suunnitelmien, kuten maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU), kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman (KISS2030) sekä keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU) olevan tärkeässä roolissa ilmastolain toimeenpanossa sekä Suomen kansallisen v. 2035 hiilineutraaliustavoitteen sekä EU- ja muiden kansainvälisten ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa. Näiden suunnitelmien valtakunnalliseen koordinointiin, seurantaan, yhteensovittamiseen ja jalkauttamiseen on tärkeä osoittaa aluehallintouudistuksessa tarkoituksenmukaiset resurssit. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvät edistämistehtävät ovat merkittävä osa tulevien elinvoimakeskusten tekemää työtä alueiden elinvoiman turvaamiseksi.

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttine näistä pykälistä

16 § 1 momentissa säädettäisiin kehittäminen- ja hallintokeskuksen johtajan nimikkeestä. Huomioiden kehittäminen- ja hallintokeskuksen tehtävät ja organisaation koko sekä elinvoimakeskusten virastopäälliköiden virkanimike, voisi kehittäminen- ja hallintokeskuksen virastopäällikön nimike olla ylijohtaja.

15-16§ Kehittäminen- ja hallintokeskus palvelee Elinvoimakeskusten strategisia tavoitteita (ks. 15§) ja tuottaa EVK:lle kriittisiä palveluita, kuten henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut (ks. 13§). Kehittäminen- ja hallintokeskuksen ja EVK:n suhde on niin merkittävä, että myös Elinvoimakeskusten

edustajan mahdollisuus vaikuttaa kehittämis- ja hallintokeskuksen ohjaukseen ja/tai johtamiseen (esim. edustus KEHAN joryssä) tulisi kirjata yksityiskohtaisiin perusteluihin.

17 §:n (Asioiden ratkaisuvälillä kehittämis- ja hallintokeskuksessa) yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 217 ”...ELY-keskuksen johtajan... pitäisi olla ”...elinvoimakeskuksen ylijohdajan...”.

19 §:n (Kehittämis- ja hallintokeskuksen virkojen täyttäminen) kohdan perusteluissa sivun 218 ensimmäisessä kappaleessa tulisi muita johtajia koskevien vastaavien kohtien tapaan olla maininta, että johtaja nimitettäisiin valtion virkamieslain 9 a §:n 1 momentin perusteella enintään viiden vuoden määräajaksi, jollei erityisestä syystä ole perustetta nimittää tätä lyhyemmäksi ajaksi.

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

22 §:ssä säädettäisiin kielivähemmistöjen palveluyksiköstä. Huomioiden Elinvoimakeskuksissa hoidettavien tehtävien moninaisuus ja ELY-keskuksissa toimiviksi osoittautuneet tavat palvella myös kielivähemmistöjä, erillisten palveluyksiköiden perustaminen on elinvoimakeskusten useimpien tehtävien osalta tarpeetonta ja epätarkoituksenmukaista. Mikäli kielivähemmistöjen palveluyksiköstä kuitenkin säädetään, se ei tule olla velvoittavassa muodossa vaan enintään lakiluonnoksessa esitetystä muodosta eli ”voi olla”.

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

Luvussa 2.2.1 on kuvattu hallinnon rakenteissa toteutunutta kehitystä. Yhtenä toimivallan määrittäjänä on kuvattu tehtävien säätäminen valtakunnallisesti hoidettaviksi vain yhdelle virastolle. Kaikki keskittämiset eivät kuitenkaan ole valtakunnallisia. Siten kuvaukseen tulisi tähänkin yhteyteen lisätä yhdeksi toimivallan määrittäjäksi tehtävien säätäminen yhtä virastoa laajemmalle, mutta kuitenkin pienemmälle kuin valtakunnalliselle alueelle. ELY-keskusten tehtävistä tällä tavalla keskitetyistä tehtävistä merkittävimpiä ovat neljään ELY-keskukseen keskitetyt EU:n

rakennerahastojen välittävän toimielimen tehtävät sekä samoin neljään ELY-keskukseen keskitetyt maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankintatehtävät.

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Luvussa 4.1.1.1 Lupa- ja valvontavirasto ja siihen koottavat tehtävät -luvussa sivulla 96 todetaan, että ”Tehtävän (varautumisen alueellinen yhteistyö) hoitaminen maantieteellisellä varautumisen yhteistyöalueella varmistaisi valtakunnallisen viraston alueellisen läsnäolon ja yhteistoiminnan toteutumisen alueellisten viranomaisten ja toimijoiden kanssa.” Ilmaisu on ylioptimistinen. Tehtävien järjestäminen pelkästään varautuisen yhteistyöalueilla ei varmista riittävää alueellista läsnäoloa maakuntatasolla, joka on monien toimijoiden toiminta-alue edellyttäen korvaavia ja täydentäviä varautumisjärjestelyjä, kuten maakunnallisia valmiusfoorumeita. Kuten Lupa- ja valvontavirastoa koskevan lain 13 §:n kommentoinnin yhteydessä on todettu, alueellisen varautumisen toteutusmallin muutostarpeet on otettava valmisteluun viivytyksettä, koska ehdotettu malli ei vastaa alueiden tarpeisiin esimerkiksi maakunnallisten yhteistyörakenteiden ylläpidon ja läsnäolon; tilannekuvan tuottamisen, ylläpidon ja toimittamisen, eikä elinkeinoelämän näkemysten huomioimisen osalta. Lisäksi nykyisen kaltaisen toimintamallin jatkaminen aiheuttaa päällekkäistä toimintaa Lupa- ja valvontaviraston ja muiden toimijoiden, kuten maakunnallisten valmiusfoorumien välillä.

Luvussa 4.1.1.2 Elinvoimakeskukset ja niille koottavat tehtävät sivun 98 kolmannessa kappaleessa on maininta, että keskittämisiä ja erikoistumisia tehtäisiin nykyistä vähemmän, ei pidä paikkaansa.

Luvun 4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen sivun 101 neljännessä kappaleessa todetaan, että ”Eräiden liikennetehtävien jakautuminen nykyisen yhdeksän ELY-keskuksen sijasta kymmeneen elinvoimakeskukseen aiheuttaa nykytilanteeseen nähden kustannuksia, joiden arvioidaan olevan suuruudeltaan joidenkinkin henkilötyövuosien laajuisia ja suhteessa virastouudistuksen kokonaisuuteen vähäisiä.” Ilmaisu on virheellinen. Kustannusten ei voi katsoa olevan vähäisiä tilanteessa, jossa elinvoimakeskukset muiden valtion virastojen tapaan toteuttavat hallitusohjelman tuottavuusohjelman ja hallituksen kehysriihen 16.4.2023 päätösten mukaisia toimintamenojen sopeuttamistoimia. Lisäksi vähäistä suurempia kustannuksia syntyy siitä, että Hämeen ELY-keskuksesta Kanta-Hämeen maakunta ja Päijät-Hämeen maakunta tulevat kuulumaan eri elinvoimakeskuksiin.

Luvussa 4.2.3 Vaikutukset yrityksiin, tulisi Lupa- ja valvontaviraston kohdalla mainita, että ympäristötehtävien siirtyminen lähes kokonaisuudessaan eri viranomaiselle erilleen elinkeinojen edistämistehtäviä hoitavasta virastosta, voi aiheuttaa tiedonkulun ja muun vuorovaikutuksen

vähennemistä ja elinkeinoelämän tilannekuvan ja -ymmärryksen heikkenemistä ympäristöviranomaisessa.

Luvussa 4.2.3 Vaikutukset yrityksiin sivun 107 kolmannessa kappaleessa käytetään Lupa- ja valvontavirastosta nimeä VALO-virasto. Virastosta tulisi käyttää yhtenäistä nimeä Lupa- ja valvontavirasto.

Luvun 4.2.5.2 Elinvoimakeskuksiin siirtyvät tehtävät ja vaikutukset organisaation sivun 117 ensimmäisessä kappaleessa todetaan että ”Haasteen merkityksellisyyden arvioinnissa on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, että kymmeneen elinvoimakeskukseen yhdistetään 15 nykyistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta, jolloin yksittäisiä elinvoimakeskuksiin koottavia tehtäviä hoitava henkilöstömäärä tulisi nousemaan olennaisesti nykyisestään.” Tämä ei pidä kaikilta osin paikkaansa, sillä monilla alueilla (Etelä-Pohjanmaa, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi, Lappi) henkilömäärä tulee pienemään nykytilanteeseen verrattuna ja yhdellä alueella (Pohjanmaa) olemaan jo lähtökohtaisesti pieni.

Luvussa 4.2.5.9 Henkilöstövaikutukset kohdassa Lupa- valvontavirasto sivun 140 ensimmäisessä kappaleessa on todettu, että ”Uusi virasto voi tarjota virkamiehelleen paremmat mahdollisuudet laajentaa tehtäviä”. Samassa yhteydessä olisi syytä todeta, että ”Uudessa virastossa virkamielen tehtävänkuva voi suuremman erikoistumistarpeen vuoksi myös kaventua”.

Luvun 4.2.5.9 kohdan Elinvoimakeskukset ja KEHA-keskus sivun 140 viimeisessä puhutaan mm. osastopäälliköiden tai vastaavien virkojen päättymisestä. ELY-keskuksissa ei ole yhtään osastopäällikkönimikkeellä toimivaa virkamiestä, joten maininta osastopäälliköistä tulisi poistaa.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

Elinvoimakeskusten toimialueen muodostuessa useammasta maakunnasta, tulisi elinvoimakeskuksen nimen kuvata mahdollisimman hyvin ja tasapuolisesti koko toimialuetta, eikä nimen alkuosa saisi olla vain yhden maakunnan nimi.

Elinvoimakeskusalueita on esitetty yhteensä 10 (nykyisen 9 L-vastuualueen sijaan). Etelä-Pohjanmaalle (Etelä-Pohjanmaan maakunta) ja Pohjanmaalle (Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnat) tulisi omat alueet. Tienpitotehtävissä esitetty jaettavaksi vastuut: LJ (liikennejärjestelmä-tehtävät POH/Vaasa (+Kokkola) ja tienpitotehtävät EPO/Seinäjäki. EPO ELYn L-vastuualueen vahvuus huomioiden tehtävien järjestäminen kahdessa elinvoimakeskuksessa esityksessä esitetyllä tavalla haasteellista.

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälästä

Lisättävä Lapin elinvoimakeskukselle porotaloustehtävät Lapin ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskusten alueella. Porotaloustehtävät hoidetaan tällä hetkellä keskitetysti Lapin ELY-keskuksessa, missä ovat kaikki tehtävien hoitoon liittyvät resurssit ja osaaminen.

3 § Pakolaisia koskevien erityiskustannusten korvauspäätösten osalta asetuksessa esitetään keskittämistä yhteen elinvoimavirastoon. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että keskittämällä menetetään merkittävästi osaamista alueellisista elinvoimakeskuksista. Erityiskustannusten korvaamista koskevien päätösten käsittely avaa ELY-keskukselle näkymän

kuntien konkreettisiin tilanteisiin ja siihen, mitä kaikkea pakolaisryhmän vastaanotto kunnan ja hyvinvointialueen kannalta tarkoittaa. Tämä on merkittävästi edesauttanut kuntien kanssa käydyissä keskusteluissa ja alueen tilanteen ja vastaanottovalmiuksien analysoinnissa. Tällä osaamisella on myös ollut keskeinen rooli kiintiöpakolaisten valintadelegaatiotyössä, johon ELY-keskusten asiantuntijoita on osallistunut.

Ammatillisen osaamisen näkökulman lisäksi keskittämisessä tulisi huomioida tehokkuus ja asiakasnäkökulma. Nykyisessä mallissa tehokkuutta on tuonut se, että korvauksiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa on voitu tehdä kuntakentällä muiden kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa käytävien keskustelujen ohessa. Ohjaaminen on ollut usein hyvin konkreettista ja käytännönläheistä. Keskittämisen myötä kunnat ja hyvinvointialueet tulisi ohjata asioimaan erikseen korvauksiin liittyvissä asioissa keskittämistehtävää hoitavan elinvoimaviraston kanssa. Tämä myös lisäisi kuntien ja hyvinvointialueiden näkökulmasta toimijoita, kun oman alueen elinvoimaviraston ja maksatuksia hoitavan KEHA-keskuksen lisäksi niille tulisi yhteistyötahoksi kolmas keskeinen valtion viranomainen.

11 § Asetusluonnoksessa esitetään keskitettävän ilman huoltajaa olevia alaikäisiä ja heidän edustajiaan koskevat asiat kolmelle elinvoimakeskukselle. Pohjois-Suomen elinvoimakeskukselle esitetään keskitettäväksi kyseiset tehtävät Lapin ja Pohjanmaan osalta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että koska Pohjanmaalle esitetään omaa elinvoimavirastoaan, kaksikielisyysvaateen vuoksi sen olisi luonteva hoitaa alaikäisiin liittyvät asiat ruotsinkielisillä alueilla.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kannattaa asetuksen 11 pykälän ensimmäisen ja toisen momentin mukaisia tehtäviä, joita se hoitaa tälläkin hetkellä. Rakenerahastoihin liittyvällä hallinnollisella uudistuksella (tehtävien keskittäminen neljään rakenerahasto-ELY-keskukseen ohjelmakauden 2014-2021 alusta) tavoiteltiin rahoituksen vaikuttavuuden kasvamista, tuottavampaa yleishallintoa sekä hakijoiden samankaltaista ja mahdollisimman yhdenmukaista kohtelua eri puolilla Suomea. Näihin tavoitteisiin on keskittämisten myötä päästy.

Keskittämisellä on lisätty myös henkilöstön osaamista ja se mahdollistaa riittävän tehtävärotaation petoksen torjunnan edistämiseksi. Ohjelmien kokonaisresurssit vähenevät jatkossakin sekä varsinaisen rahoitettavan toiminnan että ohjelmien hallinnoinnin kannalta. Nämä asiat puoltavat nykyisenkaltaista rakenerahastotehtävien keskittämistä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus painottaa, että myöntö- ja maksatustoiminto ovat osa saumatonta yhteistä rahoitusprosessia, josta syystä ne tulee organisoida samoihin Elinvoimakeskuksiin.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että §12 Lapin Elinvoimakeskukselle suunnattujen vesitaloustehtävien asetuskirjaus on nyky muodossaan epäselvä ja sen voisi tarkentaa esimerkiksi näin:

[Lapin] elinvoimakeskus hoitaa 1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi [Pohjois-Suomen] elinvoimakeskuksen toimialueella elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut vesitaloustehtävryhmän tehtävät lukuun ottamatta vesihuoltolain mukaisia elinvoimakeskuksen tehtäviä. Lisäksi Lapin elinvoimakeskus hoitaa [edellä tarkoitetuilla toimialueilla] / [1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi [Pohjois-Suomen] elinvoimakeskuksen toimialueella] lain 2 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaiset yleisen edun valvontatehtävät sekä valtion vesioikeudellisista luvista ja yksityisoikeudellisista sopimuksista huolehtimisen ja maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistämisen tehtävät.

Lisäksi viimeistään Lapin elinvoimakeskuksen työjärjestyksessä tulee varmistaa, että nykyisin Kainuun ELY-keskuksen hoitama patoturvallisuuslain mukaiset tehtävät eivät ole samassa organisatorisessa yksikössä POPELYn padonomistajan tehtävien kanssa

5§ [Pirkanmaan] elinvoimakeskus hoitaa 1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi kaikkien elinvoimakeskusten toimialueilla ilmastolain (423/2022) 11 §:ssä tarkoitetun keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toimeenpanoa koskevat tehtävät, lukuun ottamatta maatalouden toimia, sekä toimeenpanoon liittyvät alueelliset koordinointi-, seuranta- ja edistämistehtävät sekä kiertotalouden edistämistä, koordinointia ja rahoitusmahdollisuuksien neuvontaa koskevat tehtävät. Jää epäselväksi kuinka paljon HTV:tä tähän keskittämiseen on tarkoitus käyttää. Pidämme tärkeänä, että toimintaa on osa jokaisen elinvoimakeskuksen tavoitteistoa ja johdetaan alueellisen elinvoimakeskuksen kautta. Eli emme pidä tätä kannatettavana. Nykyisenkaltainen verkostomainen toimintamalli on todettu toimivaksi. Tehtävä on sen luonteista, että sitä tehdään myös osana virkamiesten perustehtävää tulevilla elinvoimakeskuksissa että lupa- ja valvontavirastossa.

Valtioneuvoston asetuksen 3 - 13 §:ssä säädettävät lukuisat ja erilaiset toimialueet eräissä tehtävissä ja tehtävien keskittämiset aiheuttavat sen, että elinvoimakeskuksista tai ainakaan osasta niistä ei muodostu hallitusohjelman tarkoittamia vahvoja elinvoimakeskuksia. Keskittämiset tekevät aluehallinnon rakenteesta ja palveluista asiakkaille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille vaikeasti hahmotettavan. Lisäksi monimutkaiseksi muodostuva rakenne vaikeuttaa elinvoimakeskusten tehokasta ja vaikuttavaa johtamista.

Mikäli keskittämiset arvioidaan elinvoimakeskuksista annettavan lain 4 §:n 2 momentin mukaisiksi, tulisi ainakin toisiinsa tiiviisti liittyvien ja toisiaan tukevien tehtävien keskittämiset tehdä samoille toimialueilla. Tällaisia tehtäviä olisivat ainakin vesienhoidon toimeenpanon edistämistehtävät, kalatalouteen liittyvät tehtävät ja vesitaloustehtävät.

Eräiden virastojen osalta asetuksessa on mainittu tarpeettomasti, että virasto hoitaa tehtävää omalla alueellaan. Esim. 3 §:n 5 momentissa todetaan: [Etelä-Suomen] elinvoimakeskus hoitaa 1 §:ssä tarkoitettulla toimialueella valtionavustuslaissa tarkoitetut valtionapuviranomaisten tehtävät, kun avustusta myönnetään valtion talousarviossa erikseen osoitetuista määrärahoista rakennuksen

hoitoa ja kunnossapitoa varten rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 16 §:n nojalla.

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttine

Lisättävä kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviin aluekehittämistehtävien edellyttämien maakuntakohtaisten työvoima- ja työllisyystietojen tuottaminen elinvoimakeskusten ja maakuntien liittojen tarpeisiin

24 § KEHA-keskuksen on tuotettava työvoimapalveluita koskevaa tietoa ja asiantuntija-arviointeja työ- ja elinkeinoministeriön pyynnöstä. Ehdotetaan lisättäväksi työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi sekä elinvoimakeskusten pyynnöstä.

27 § ... saatettava ilmoitus tiedoksi kyseiselle kunnalle tai työllisyysalueelle sekä asianomaiselle elinvoimakeskukselle. Ehdotetaan lisättäväksi elinvoimakeskus, koska ilmoitus olisi olennainen osa alueellisten yhteistyö- ja seurantakeskustelujen käsiteltäviä asioita.

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttine näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttine tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

Laki kaupanvahvistajista, (luku 7.7.25) 1 § Virka-asemaan perustuva kaupanvahvistajan tehtävä sivulla 90 ja 1137. Luettelosta voisi poistaa elinvoimakeskuksen maanmittausinsinöörit, koska elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa ei ole yhtään maanmittausinsinööriä ja tuskin niitä siten tulee olemaan elinvoimakeskuksissakaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

Valmiuslain muutosehdotuksessa (liite 5 s. 242) tulee 74 § liittyen huomioida, että Elinvoimakeskusten mahdollisuudet perustaa poikkeusoloissa kuljetusohjausyksiköitä ovat hyvin rajalliset, kun julkisen henkilöliikenteen tehtävät ja niitä hoitava henkilöstö siirretään Liikenne- ja viestintävirastoon. Kuljetusohjausyksiköiden toiminta olisi luontevampaa olla Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla. Keskeisimmin ne liittyvät evakuoitukuljetuksiin ja siinä henkilökuljetusverkot ovat avainasemassa. Toinen vaihtoehto voisi olla se, että pykälässä todettaisiin: Liikenne- ja viestintävirasto ja Elinvoimakeskukset voivat perustaa kuljetusohjausyksiköitä. Myös valmiuslain 69 §, 70 § ja 73 §, joissa käsitellään nykyistä ELY-keskuksen roolia tieliikenteen polttonesteen säännöstelyssä, tulisi vielä pohtia yhdessä keskustellen lävitse. Useammassa ELY-keskuksessa tieliikenteen polttonesteen säännöstelyasioihin vastuutetut henkilöt hoitavat julkisen henkilöliikenteen tehtäviä ja ovat siirtymässä Liikenne- ja viestintävirastoon. Tieliikenteen polttonesteen säännöstely ei liity alueelliseen tienpitoon ja ko. tehtävä voisi jatkossa sopia Liikenne- ja viestintävirastolle paremmin kuin Elinvoimakeskukselle.

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi voisi mahdollistaa monialaisen, poikkihallinnollisen, alueilla aidosti läsnä olevan ja riittävän toimivaltaisen aluehallinnon. Lisäksi uudistus yhdessä ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevan sääntelyn uudistamisen kanssa voisi edistää lupamenettelyjen sujuvoittamista. Jotta aluehallintouudistukselle asetetut tavoitteet ja toteutuisivat, edellyttäisi se luonnokseen joitakin muutoksia.

Lupa- ja valvontavirastosta annettavan lain 3 §:ssä säädettäisiin varautumisen alueellisen yhteistyön järjestämisestä varautumisen yhteistyöalueilla. Aluehallintouudistuksen aikataulu huomioiden tämä on perusteltua, mutta alueellisen varautumisen toteutusmallin muutostarpeet on otettava valmisteluun viivytyksettä, koska ehdotettu malli ei vastaa alueen toimijoiden tarpeisiin.

Elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettavan lain 8 §:n 2 momentissa tulisi säätää, että yhteensovittamisryhmässä on edustettuna myös elinvoimakeskukset. Tämä on välttämätöntä, jotta yhteistoimintaryhmä voi tehdä päätöksiä mahdollisimman hyvän tilannekuvan pohjalta.

Elinvoimakeskuksista sekä hallinto- ja kehittämiskeskuksesta annettavan lain 16 §:n 2 momentin perusteluihin tulisi lisätä, että kehittämis- ja hallintokeskuksen johtoryhmän kokoonpanoon kuuluu elinvoimakeskuksen nimeämä edustaja. Elinvoimakeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen toimintaprosessit ovat monilta osin yhteisiä ja elinvoimakeskusten asiakkaisiin vaikuttavia, joten elinvoimakeskusten edustajan on oltava tiiviisti mukana laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä asioita käsiteltäessä.

Ympäristötehtävien siirtyminen lähes kokonaisuudessaan Lupa- ja valvontavirastoon eli eri viranomaiselle erilleen elinkeinojen edistämistehtäviä hoitavasta virastosta, voi aiheuttaa tiedonkulun ja muun vuorovaikutuksen vähenemistä ja elinkeinoelämän tilannekuvan ja -ymmärryksen heikkenemistä ympäristöviranomaisessa. Tämä näkökulma olisi perusteltua lisätä yleisperustelujen kohtaan 4.2.3 Vaikutukset yrityksiin.

Elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettavan valtioneuvoston asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin elinvoimakeskusten nimistä. Elinvoimakeskusten toimialueen muodostuessa useammasta maakunnasta, tulisi elinvoimakeskuksen nimen kuvata mahdollisimman hyvin koko toimialuetta, eikä nimen alkuosaa saisi olla vain yhden maakunnan nimi.

Yleisperusteluissa luvussa 4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen tulisi korjata, että liikennetehtävien jakautuminen nykyisen yhdeksän ELY-keskuksen sijasta kymmeneen elinvoimakeskukseen aiheuttaa vähäistä suurempia kustannuksia. Lisäksi vähäistä suurempia kustannuksia syntyy myös siitä, että Hämeen ELY-keskuksesta Kanta-Hämeen maakunta ja Päijät-Hämeen maakunta siirrettäisiin eri elinvoimakeskusten toimialueisiin.

Elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettavan valtioneuvoston asetuksen 3 - 13 §:ssä säädettävät lukuisat tehtävien keskittämiset aiheuttavat sen, että elinvoimakeskuksista ei muodostuisi hallitusohjelman tavoittelemia vahvoja elinvoimakeskuksia. Aluehallinnon rakenteesta ja palveluista asiakkaille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille muodostuu vaikeasti hahmotettava. Lisäksi monimutkainen rakenne vaikeuttaa elinvoimakeskusten vaikuttavaa johtamista. Mikäli keskittämiset arvioidaan elinvoimakeskuksista annettavan lain 4 §:n 2 momentin mukaisiksi, tulisi toisiinsa tiiviisti liittyvien tehtävien keskittämiset tehdä yhdenmukaisille toimialueille. Rakennerahastotehtävien keskittämisessä nähdään hyötyä nykykäytännön mukaisesti siinä, että rahoitus ja maksatus tapahtuu samassa elinvoimakeskuksessa. Rakennerahastotehtävien keskittämällä on saavutettu tehokkuutta. Tehokkuutta ja synergiaa on saavutettu erityisesti sillä, että EU-rahoituksen eli EAKR- ja ESR-hankkeiden myöntö ja maksatus ovat samassa organisaatiossa.

Elinvoimakeskuksen yhtenä tehtävänä on liikennejärjestelmän toimivuus ja tältä osin sillä tulisi olla selkeä toimivalta alueiden käytön suunnittelussa. Selkeys on tärkeää myös kunnille ja maakuntaliitoille, jotka omalla alueellaan vastaavat alueiden käytön suunnittelusta.

Levy Juha
Pohjois-Pohjanmaan ELY